Trouw VRIJDAG 29 JANUARI 2016

Lampen langs het veld, warme douches, de frituur in de kantine: sportclubs gebruiken veel stroom. Dus is de subsidie op energiebesparing heel populair.

TEKST **Esther Bijlo**

Een potje duurzaam hockeyen

Een deel van de 340 zonnepanelen van hockeyclub Bully uit Oldenzaal doet dienst als kunstig dak van de fietsenstalling. FOTO HERMAN ENGBERS

De pot is al leeg. Zes miljoen euro subsidie stelt de overheid dit jaar beschikbaar voor sportverenigingen die investeren in energiebesparing. De regeling is sinds 4 januari open, vorige week werd het plafond al bereikt.

Zeshonderd sportclubs hebben een aanvraag ingediend om, gemiddeld, 10.000 euro uit de pot te krijgen voor ledverlichting langs het veld, zonnepanelen, een warmtepomp. De regeling van het ministerie van volksgezondheid, welzijn en sport, die vijf jaar geldt, is nieuw en onverwacht succesvol. Na analyse van alle aanvragen zal de minister mogelijk geld van 2017 naar voren halen, laat een woordvoerder desgevraagd weten.

Dat zoveel verenigingen al een aanvraag indienden, verrast ook Robert den Ouden, van SportStroom. Dat is een organisatie, opgericht door sportbestuurders, die collectief stroom inkoopt, clubs advies geeft over energiebesparing en helpt bij subsidie-aanvragen. "Pas op 1 september vorig jaar is de regeling bekendgemaakt. Dat is een heel krap tijdspad voor sportverenigingen, die vooral met vrijwilligers werken, om alle huiswerk te doen." Maar, relativeert Den Ouden het succes, zes miljoen euro is 'absoluut een klein potje'. "Er zijn 15.000 sportaccommodaties in Nederland. Zeshonderd aanvragen is dan ook weer niet zoveel."

Sigaar uit eigen doos

Bovendien: de subsidie is eigenlijk een sigaar uit eigen doos. Sportclubs konden tot dit jaar de helft van hun energiebelasting terugvragen, net als kerken, buurthuizen en andere nonprofit instellingen. Een erfenis uit de jaren negentig toen de energiebelasting omhoog ging. Het leverde clubs gemiddeld een voordeeltje van 1500 euro per jaar op. Voor een grote voetbalclub met verlichte velden kon dat oplopen tot 5000 euro. De nieuwe steunpot komt in de plaats van die aftrek.

Dat was eigenlijk niet de bedoeling van de Kamerleden Bruins Slot (CDA) en Dijkstra (D66) die twee jaar geleden met het idee kwamen clubs te helpen met energiebesparing. Sportverenigingen kunnen geen gebruikmaken van de bestaande regelingen voor energiezuinige maatregelen, zoals investeringsaftrek. Stimuleer dan op een andere manier het gebruik van duurzame energie langs het veld en in de kantine, was de gedachte van de Kamerleden.

Goed idee, vond minister Schippers (sport), maar dan schrap ik wel het belastingvoordeel. Er is geen extra geld, argumenteerde Schippers, en clubs moeten niet twee tegenstrijdige signalen krijgen: aan de ene kant voordeel op de energierekening en aan de andere kant een subsidiepot voor energiebesparing.

"De subsidieregeling is eigenlijk een bezuiniging", vindt Den Ouden. "Het is daarnaast vrij abrupt ingevoerd, zonder overgangsfase. Als je als club twee weken te vroeg de zonnepanelen hebt aangeschaft, voor 1 september, dan krijg je helemaal niets. Dat is wel zuur."

Voor voetbalvereniging SDO uit Bussum komt de nieuwe regeling wel precies op het goede moment. De club kreeg vorig jaar groen licht van de gemeente voor de aanleg van een nieuw kunstgrasveld. De bulldozers ploegden vorige maand het oude grasveld om, het kunstgras is net uitgerold. Een nieuw veld, daar hoort zuinige ledverlichting bij, dacht de club. Een aanvraag voor subsidie is begin januari gedaan, maar makkelijk ging dat niet. "De gemeente is eigenaar van de velden, een stichting van de lichtinstallaties", vertelt secretaris Johan van der Geest. "Maar de voetbalclub betaalt de energierekening." Dat levert twee problemen op. Alleen de club kan de subsidie aanvragen. Degene die het geld moet uitgeven, in dit geval de gemeente, heeft geen prikkel om voor ledverlichting te kiezen. Led voor een voetbalveld kost rond de 80.000 euro, traditionele verlichting ongeveer 35.000 euro. "Led scheelt wel 60 procent op de stroomkosten", zegt Van der Geest. "Maar dat betaalt de gemeente niet, dat betalen wij."

Het ziet er niet naar uit dat voetbalvereniging SDO uit Bussum op korte termijn helemaal energiezuinig kan voetballen

Om te beginnen moest Van der Geest de gemeente overtuigen dat led een goede keuze zou zijn. "Bussum zegt een duurzame gemeente te zijn. Maar aanvankelijk wilden ze hier geen extra geld voor uitgeven. Ik heb heel veel moeten praten met politici, alle vergaderingen bezocht, steeds ingesproken als dat kon. Uiteindelijk wilden ze het doen."

Om het tweede probleem op te lossen moet de club officieel eigenaar worden van de nieuwe lichtmasten. De subsidie die SDO hoopt te krijgen, gaat af van de rekening die de gemeente betaalt. Hoe het praktisch verder gaat – blijft de club eigenaar, maar doet de gemeente dan wel het onderhoud – moet nog uitgezocht.

Het ziet er niet naar uit dat SDO op korte termijn helemaal energiezuinig kan voetballen. De bestaande verlichting van drie andere velden zou de club graag vervangen door ledlicht. "Dat vragen we al een tijd aan de gemeente maar dat krijgen we niet voor elkaar", zegt Van der Geest. "Het clubhuis is wel van de club. Daar kunnen we zelf nog wel wat doen. We hebben bijvoorbeeld een zonneboiler op het dak voor warm water. Zonnepanelen op de kleedkamers zouden we ook wel willen."

Zonnepanelen

Hockeyclub Bully uit Oldenzaal haalt sinds twee jaar energie uit 340 zonnepanelen. Naast de velden fungeert een deel van de panelen als dak voor de fietsenstalling. Geld daarvoor, 140.000 euro, had de club niet. Sterker, de onderhoudsbijdrage van de gemeente ging stevig omlaag, de vereniging zocht juist naar mogelijkheden om de kosten te verminderen.

Dat de panelen er toch zijn gekomen, is te danken aan voorzitter Herman Kemna. Hij zette zijn eigen bedrijf, Technische Veren Twente, in om de panelen aan te schaffen. Daardoor was een beroep op de gewone subsidies voor duurzame energie mogelijk, wat zo'n 60.000 euro scheelde. De club betaalt het bedrijf nu jaarlijks een bedrag ter hoogte van de energierekening, ongeveer 10.000 euro. Op die manier is over zes jaar de installatie afbetaald en heeft de hockeyclub gratis energie.

"Mijn bedrijf verdient hier niet aan", verzekert Kemna. "De constructie is alleen zo gekozen omdat de club dan niet hoeft te investeren maar het kan betalen uit de lopende exploitatie." Volgens Kemna zet zo'n samenwerking meer zoden aan de dijk dan een klein subsidiepotje. "Sportclubs zijn steeds meer op zichzelf aangewezen en minder op de overheid. Tegelijk zeggen bedrijven vaak dat ze duurzaam willen ondernemen. Dit soort constructies biedt kansen. Het bedrijf kost het niets, het levert wel publiciteit op, helpt sportverenigingen en duurzaamheid."

Flinke hap uit het budget

Aan energie is een Nederlandse sportclub jaarlijks gemiddeld krap 15.000 per jaar euro kwijt. Dat is al gauw 10 tot 15 procent van het budget, heeft energiebedrijf Nuon uitgerekend. Bijna de helft van de sporters en vrijwilligers bij verenigingen vindt dat hun club onnodig veel verbruikt, bleek uit een peiling die Nuon liet uitvoeren.
Clubs hebben wel geld nodig om van de nieuwe subsidieregeling gebruik te kunnen maken. Van het te investeren bedrag voor energiebesparende installaties krijgt een vereniging hooguit 30 procent vergoed, met een maximum van 125.000 euro.